

Utvärderingsrapport: Institution för nordiska språk, huvudområde svenska, avancerad nivå

Inledning

Till grund för utvärderingen av utbildningen i svenska på avancerad nivå ligger en självvärdering som studierektor vid Institutionen för nordiska språk sammanställde dels på grundval av undervisande lärares insända analyser av hur deras delkurser inom masterprogrammet i svenska uppfyller examensordningens mål, dels på grundval av en tidigare mastersamordnares självvärdering av programmet till UKÄ 2012. Bedömarpanelen mötte några företrädare för programmet i ett digitalt panelbesök i april 2020, varpå bedömargruppen skrev ett utlåtande som förelåg i slutgiltig form i början av september 2020. Utlåtandet diskuterades grundligt av lärarna i svenska språket och nordiska språk vid ett internatkollegium den 29 september på Eklundshof i Uppsala. Ett masterkollegium med uteslutande lärare på avancerad nivå behandlade utlåtandet den 17 november och tillsatte en arbetsgrupp bestående av programsamordnare, studierektor och två lärare på avancerad nivå som strax därefter utarbetade ett konkretare underlag till denna utvärderingsrapport som även innehåller en åtgärdsplan.

De viktigaste slutsatserna av utvärderingen

Panelens samlade intryck av självvärderingen och platsbesöket är att utbildningen håller hög kvalitet. Det rika kursutbudet på masterprogrammet gör det svårt att se målsättningen med utbildningen som helhet och urskilja en profil, menar panelen. Den menar också att de studerandes måluppfyllelse till viss del beror på deras val av kurser. Ämnet instämmer med bedömningen att en profil kan vara svår att urskilja, men menar att måluppfyllelsen säkerställs genom uppsatskurserna och de kurser som är behörighetsgivande för dem. Ämnets åtgärder för måluppfyllelsen presenteras nedan under prioriterat utvecklingsområde.

Styrkor med utbildningen

Bedömargruppen menar att utbildningen har många välmeriterade lärare med framgångsrik forskning i flera deldiscipliner. Dessa har genomgående högskolepedagogisk utbildning och flera har ämnesdidaktisk utbildning vilket ger en utbildning av hög kvalitet på avancerad nivå. Det breda kursutbudet med stor valfrihet för de studerande kan emellertid bidra till en god genomströmning. Bedömargruppen uppfattar praktikkursen som värdefull och menar att den kan utvecklas ytterligare. Ämnets utvecklingsförslag presenteras under prioriterat utvecklingsområde.

Identifierade svagheter och utvecklingsområden

Bedömargruppen menar att det rika kursutbudet, där kurser ges med olika periodicitet och antingen är breddande eller fördjupande i förhållande till tidigare kurser i utbildningen försvårar en överblick. För att tydligare kunna klargöra målsättningen med utbildningen som helhet och urskilja dess profil har bedömargruppen föreslagit att kommunikationen mellan institutionens specialiteter stärks.

Bedömargruppen rekommenderar inrättandet av ett programråd för att säkerställa den röda tråden i programmet. Ämnet menar att ett sådant arbete kan utföras i kollegiearbetet som redovisas ovan, men ställer sig positiv till inrättandet av ett programråd som möts en gång per läsår.

Bedömargruppen identifierar en svaghet i uppfyllelsen av mål 4 som gäller presentation av forskning muntligt och skriftligt i internationella sammanhang och dialog med olika grupper, eftersom de studerande på programmet huvudsakligen producerar sig på svenska och sammanhanget blir i princip nordiskt och att endast två kurser övar dialog med övriga grupper än de akademiska. Sådana kommunikationsövningar, menar bedömargruppen kan införas i fler masterkurser. Ämnet menar att även Norden är ett internationellt sammanhang, men planerar åtgärder för ett engelskspråkigt internationellt sammanhang (se nedan under prioriterat utvecklingsområde).

För examensordningens mål 5 uppmanar bedömargruppen ämnet att tydliggöra och förstärka utbildningarnas relevans för arbetslivet och menar att det till exempel kan göras genom ökade kontakter med alumner och presumtiva arbetsgivare m.fl.

Enligt mål 7 för masterexamen skall studenten visa insikt om vetenskapens möjligheter och begränsningar, dess roll i samhället och människors ansvar för hur den används och bedömargruppen uppmanar ämnet att införa delmoment och delkursmål som syftar till att uppfylla målet eller på annat sätt tydliggöra hur målet uppfylls. Ämnet menar att målet uppfylls i de obligatoriska kurserna masteruppsats samt teori och metod.

I mål 8 för masterexamen skall studenten visa förmåga att identifiera sitt behov av ytterligare kunskap och ta ansvar för sin kunskapsutveckling. På masternivå bör det säkerställas att alla studerande uppnår målet oavsett vilka delkurser de väljer, påpekar bedömargruppen och föreslår uppgifter som diskussionsprotokoll och loggböcker i fler kurser.

Prioriterat utvecklingsområde

Ämnet har identifierat att kommunikationen mellan de olika kurslärarna är ett utvecklingsområde som det vill lägga särskilt fokus på. Ämnet planerar ett tydligare samarbete mellan lärarna på kurserna. Det kommer att ske i kollegiemöten som samordnaren för masterprogrammet kallar till. Information om kursernas plats i programmet och deras karaktär av breddning och fördjupning utarbetas gemensamt och presenteras av lärarna. En programinformation med dessa kurspresentationer utarbetas av studierektor och formges av institutionens kommunikator i samverkan med programsamordnaren.

I kollegiet kommer bedömargruppens synpunkter på mål 4 att behandlas. Det ovan nämnda kollegiemötet den 17 november har redan diskuterat tänkbara åtgärder som abstract på engelska till masteruppsatserna, översyn av kurslitteratur för en balans mellan engelskspråkiga titlar och titlar på svenska eller danska/norska. Masteruppsatsernas litteraturförteckningar kan balanseras på liknande sätt. Kurser kan innehålla diskussion om svenska forskningspresentationers förhållande till engelskspråkiga. Fler förslag fanns till åtgärder av mål 4 att programmet ordnar halvdagspresentationer där studenterna definierar olika mottagargrupper. Fler kurser kan införa populärvetenskapliga presentationer som obligatorisk moment.

Tydliggörandet för uppfyllelse av mål 7 måste ske genom kursmåls formulering som klart anknyter till examensordningens formuleringar. Det arbetet kommer också att genomföras i kollegiet och revideringar tas till styrelsen för uppsatskursen, metod och teori-kursen och andra kurser. Uppfyllelsen av mål 8 kan klargöras genom tydligare målformuleringar i flera kurser och de av bedömargruppen föreslagna arbetssätten kommer att utvecklas i kollegiet. Kollegiet kommer att utveckla kursvärderingar särskilt för masterkurserna vilka även inkluderar reflektion över kursmålen. Terminsvärderingar kommer att genomföras av samordnaren för masterprogrammet.

Ett programråd är ett annat prioriterat utvecklingsområde. Ett sådant råd skulle kunna stärka kommunikationen mellan olika "aktörer" för utbildningen. Den av bedömargruppen föreslagna utvecklingen av praktikkursen skulle kunna behandlas i ett programråd med avnämarenrepresentanter i arbetslivet, alumner m.fl. Ett programråd kan vara behjälpligt att tydliggöra och förstärka utbildningarnas relevans för arbetslivet med anledning av bedömargruppens synpunkter på programmets uppfyllelse av mål 5 i examensordningen. Ett programråds sammansättning och uppdrag diskuteras, behandlas och beslutas ytterst av institutionsstyrelsen. Diskussion om programrådets uppdrag kommer att föras även i masterlärarkollegiet och i institutionens ledningsgrupp.

Planerade åtgärder och utvecklingsinsatser

Ämnet har följande planerade åtgärder med denna tidsplan:

Lärarkollegiet för mastern sammanträder vid institutionens lärarkollegiedag den 16 mars för att tydliggöra uppfyllelsen av olika mål som bedömargruppen har haft synpunkter på genom att revidera kursmål så att de tydligare ansluter till examensordningen. Revideringsförslagen lämnas till institutionsstyrelsen den 20 april. På så vis kan förtydligade kursmål gälla från och med vårterminen 2022.

Studierektor utreder med kursadministrationen kursval och profilering på tidigare masterexamina i svenska inför terminens andra kollegiedag.

Lärarkollegiet sammanträder på kollegiedagen den 8 juni för att sammanställa en studiehandledning/studentguide som kan tjäna som överblick över programinriktningarnas profil och måluppfyllelse. På så vis kan programmets struktur tydligt framgå för studenterna vid terminsupptakten höstterminen 2021.

Upprättande av ett programråd för masterprogrammet med definierad invalsprocess, sammansättning av ledamöter och uppdragsbeskrivning sker under vårterminen med institutionsstyrelsebeslut senast den 15 juni efter information i den strategiska ledningsgruppen den 26 maj. Ett programråd ska kunna sammanträda på senare delen av höstterminen 2021. Frågan om masterprogrammets arbetslivsrelevans kommer att kunna behandlas i det framtida programrådet för vidareutveckling av praktikkursen.

Vad gäller bedömargruppens synpunkter på mål 5 om programmets relevans för arbetslivet har lärarkollegiet i svenska/nordiska språk under höstterminen diskuterat dels möjligheten att masterstudenter inbjuds till språkvetarprogrammets arbetslivsseminarier, dels möjligheten att inrätta ett nytt program med tydligare praktisk inriktning och med praxisorienterade forskningsinslag. Institutionen har under höstterminen 2020 inlett en diskussion med fakulteten om ett sådant nytt masterprogram.

Språkvetenskapliga fakultetsnämndens slutsats och kommentar

Underlagen för masterexamen visar sammantaget att utbildningen uppfyller examensordningens krav. Institutionen ges i uppdrag att utveckla utbildningen så att examinationen av lärandemålen 5 –7 tydliggörs. Institutionen ska också se över kursutbud och periodisering så att bredd och djup säkerställs.